

Política municipal cultural per a la ciutat

Joan Gaya

Ens podem cenyir a la nostra ciutat per debatre sobre com haurien de ser, en el pla ideal, les relacions entre les entitats i associacions que fan "cultura", que donen vida al que s'ha donat en anomenar la societat civil, per una banda, i de l'altra, el govern municipal, responsable de vetllar per tal que la societat pugui mantenir la seva vitalitat autònoma. Però tot el que podríem dir tot parlant de Sant Cugat, seria, sens dubte, extrapolable a altres situacions més amples, com el paper que haurien de tenir la Generalitat, la Diputació o fins i tot l'Estat o les Comunitats Europees, respecte a les societats dels seus àmbits respectius.

Les actituds de les administracions públiques, que motiven els seus polítics, varien entre un curt ventall de possibilitats: totes elles tenen aspectes positius i negatius, encara que, però, en diferents proporcions. L'exercici que proposo és de posar-les barrejades i que cadascú valori què tenen de bo i què de pernicios, tot tenint en compte, és clar, circumstàncies particulars que les poden fer més vàlides o invàlides del que poden semblar a primera vista:

- Benefactora de causes perdudes.
- Productora de cultures minoritàries i elitistes -"algú ho ha de fer, i no és negoci"-
- Subornadora d'entitats per a aconseguir vots o tenir determinats sectors socials sota control.
- Creadora d'infraestructures faraòniques per lluïment del govern municipal -no pas, és clar, per enterrar faraons.
- Ajudadora econòmica d'entitats culturals amb dificultats de supervivència.
- Subvencionadora d'actes culturals concrets d'associacions, oberts o tancats.
- Subvencionadora de medis genèrics per a fer cultura -casals, hotels d'entitats, locals per fer música o teatre.
- Organitzadora directa d'actes culturals -l'Ajuntament-empresari, per exemple, d'actes per a joves passius "a-veure-si-els-agrada-el-que-fem" o "segur-que-els-hi-agradarà-el-que-fem"
- Coordinadora de les activitats culturals del poble -reunir les Entitats, saber què fan, evitar interferències, com per exemple fer tres actes infantils el mateix diumenge al matí.
- Patrocinadora d'iniciatives cíviques amb ressò social -aquesta Entitat és important, perquè aplega molta gent i/o la seva feina ajuda a "fer comunitat".
- Constructora d'infraestructures culturals, petites o grans, i de tot un sistema de gestió -la cultura funcionariada.
- Organitzadora del Consell de Participació Ciutadana de Cultura. Si la participació ciutadana és, veritablement, un element consubstancial d'un bon govern municipal, el Consell de Cultura pot arribar a ser un organisme viu del que sorgeixen el que, el com i el quan -i fins i tot el quant- del què es faci.
- Engrescadora de moviments cívics. Provocar que determinats grups de ciutadans amb interessos afins, s'associïn per a dur a terme les seves afeccions, donar-les a conèixer i participar-les amb la resta de la societat. Per exemple, reunir els grups de joves amb interès per la música moderna i promoure que s'organitzin i facin propostes. Però un cop creats els embrions organitzatius, no s'hauria de seguir amb una actitud paternalista d'aixoplugar.

- Promoció d'un sistema institucionalitzat de difusió de la informació cultural, per expandir el fenomen cultural generat al si de les entitats.
- Manteniment d'òrgans de debat i intercomunicació ciutadana.
- Subvencionadora de propostes culturals simplement en funció del pressupost disponible.
- Pagador de festes.
- I en podríem posar més, d'acord a la nostra actitud personal, més o menys progressista, o conservadora, o liberal, o "agafat-a-la-cadira-tant-com-puguis"...

En qualsevol cas, tractant-se d'interessos públics, essent la cultura un interès primordialment col·lectiu, i tractant-se de diners públics, sempre s'haurien de complir unes **condicions per a l'atorgament d'ajudes i subvencions**.

- Les iniciatives subvencionables sempre haurien de provenir d'Entitats, només molt rarament de persones aïllades.
- L'activitat proposada ha de ser d'interès per al conjunt de la societat o, almenys, per un sector limitat, però més ampli que la pròpia Entitat que fa la proposta.. És a dir, no si val subvencionar o posar medis a l'abast d'una entitat per a objectius tancats que es compleixen al si de l'entitat i no tenen transcendència social.
- Les entitats subvencionades han d'oferir una comptabilitat transparent i pública, així com ha de ser pública tot el seu contingut.
- Darrera de la proposta no hi ha d'haver afany de lucre directe, encara que hi pot haver un interès indirecte d'augmentar la riquesa de la ciutat.
- No s'han de donar subvencions genèriques sinó per activitats concretes. Les despeses hauran d'estar justificades amb factures.
- Les despeses destinades a la creació d'infraestructures –i la seva pròpia creació– hauria de ser acordades sempre per consens ciutadà majoritari –també, per tant, entre les forces polítiques–, i mai com a resultat d'una acció aïllada d'un govern aïllat. Aquí, el paper del Consell de Cultura és cabdal.
- Cal disposar d'un gabinet d'estudis –propi o aliè– per obtenir dades objectives sobre necessitats i usos desitjats, que elabori la concreció de les propostes, n'estudiï la viabilitat i en suggereixi, en el seu cas, el sistema de gestió, tot treballant conjuntament amb el Consell de Cultura.

En definitiva, promoure el que no hi ha, potenciar el que hi ha i fer allò que ningú no fa i tampoc no pugui ser assolit per la iniciativa cívica; aquests haurien de ser els criteris bàsics de l'acció municipal. Sense paternalismes ni altres condicinants que el que se subvencioni ha de poder ser considerat com un servei, directe o indirecte, a la comunitat. I l'Ajuntament té un altre paper encara: posar a l'abast dels moviments cívics creadors de cultura, els medis materials, a fons perdut –és a dir, pagats entre tots, que en serem beneficiaris– per garantir el sorgiment d'iniciatives i la seva continuïtat. Això pot ser un ampli conjunt de coses diverses que pot anar des d'edificis –centres, casals de cultura, teatres, places, carrers, hotels d'entitats, llocs de trobada, arxius, museus vius, sales d'exposicions, biblioteques–, fins a recursos diversos –audiovisuals, ordinadors, fons documentals, materials didàctics–. Però sempre plantejat des d'una política pensada, mesurada, a la mida de les necessitats reals, conegudes i identificades, de la gent. Mai no s'ha de fer cap estructura de tal manera que el seu sentit –l'objectiu– estigui contingut en si mateix. I això és vàlid per qualsevol estructura –carrers, biblioteques, places, auditoris, "eixos vertebradors" o piscines municipals– però pren una especial rellevància en les infraestructures culturals.

Com seria de viva culturalment la nostra ciutat si els prop de tres mil milions de pessetes del Centre Cultural s'haguessin invertit en una política pensada i acurada!. A hores d'ara, tindríem un Centre Cultural amb teatre i auditori, un hotel d'entitats, una biblioteca com cal i un centre de recursos immillorable, i potser un museu on s'hi creés un ambient viu sense olor de ranci. I a cap barri no es deixarien de fer llocs de trobada per joves i grans. I fins i tot els joves a qui els hi agrada, podrien fer *rock* a tota pastilla sense veure's limitats per l'ordenança de control acústic... Això sí, potser a l'hivern, al Centre Cultural, les nits d'òpera, enyoraríem l'olor de naftalina dels visons.

Que a Sant Cugat hi ha molta gent disposada a "fer cultura", per activa o per passiva, i que es belluga força, ja ho sabem. Si tinguéssim –si entre tots haguéssim fet– una política cultural engrescadora, això no hi hauria qui ho aturés!. Però, interessa tothom una ciutat culturalment viva?. No seria, potser, massa crítica, i lluirien menys les coses que es van fent?. Alguns deuen pensar que estem millor calladets i a casa. Trenquem-ho amb el Congrés.
